

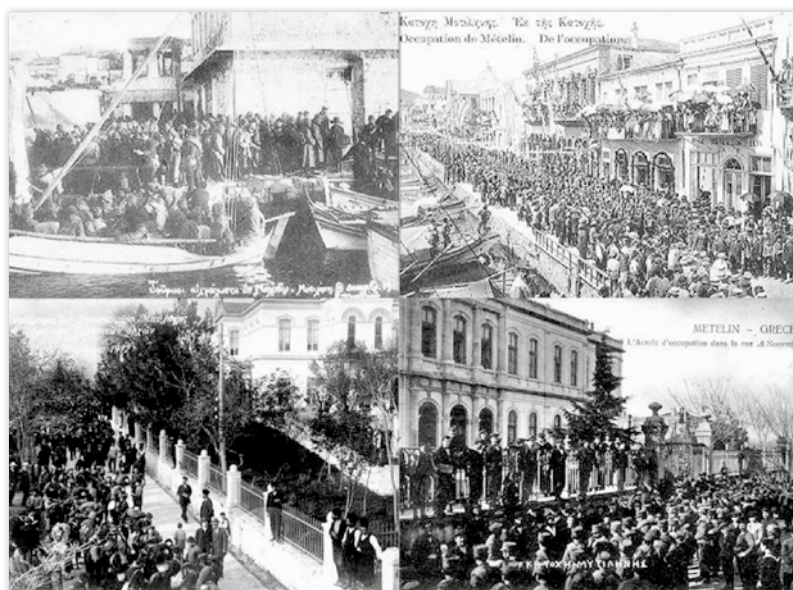

ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΕΝΟΡΙΑΣ

8 ΝΟΕΜΒΡΗ 1912 - 8 ΝΟΕΜΒΡΗ 2012

«Φωνή βοώντος
ἐν τῇ ἐρήμῳ,
ἐτοιμάσατε τὴν
ὁδὸν τοῦ Κυρίου»
(Ματθ. γ', 3)

«ΖΗΤΩ Η ΜΥΤΙΛΗΝΗ ΕΛΕΥΘΕΡΗ.
ΞΥΠΝΑΤΕ, ΞΥΠΝΑΤΕ, Η ΣΑΛΠΙΓΞ ΗΧΕΙ.
ΕΜΠΡΟΣ Η ΣΗΜΑΙΑ ΚΑΙ ΒΗΜΑ ΤΑΧΥ».

Ζήτω ο «Αβέρως»

Ζήτω ο «Αβέρως», μπροβάλλει με χαρά
Και ρίχνει τα κανόνια στις Λέσβως τα νερά.
Γεια σας θαλασσοπούλια, γεια σ' έμορφο
νησί, Γεια σας ξανθιές κοπέλλες και
λεβεντιά χρυσή.

Ζήτω «ο Αβέρως», «Υδρα» και τα «Ψαρά»,
Τα στέλνει ο Βενιζέλος να πάρουν τα
νησιά.
Για δέστε τον «Αβέρω» πως λάμπει και
βροντά
Και ρίχνει τα κανόνια και παίρνει τα νησιά.

100 ΧΡΟΝΙΑ
ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ ΤΟΥ ΝΗΣΙΟΥ ΜΑΣ

Εκδίδεται
με την ευλογία
του Σεβασμιωτάτου
Μητροπολίτου
Μυτιλήνης
κ. Ιακώβου

Τρίμηνο περιοδικό
Ενορίας
Τιμίου Προδρόμου
Λισβορίου Λέσβου

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
2012

Έτος 21^ο
Αρ. Φύλλου 76

ΛΙΣΒΟΡΙ...

ΠΥΡΡΑΙΩΝ ΓΗ...

ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ ΧΩΡΙΩΝ ΧΩΡΑ

43ο

π. Γεωργίου Αλεντά

10ο

Ο ΓΑΜΟΣ ΣΤΟ ΛΙΣΒΟΡΙ

Ο Αντίγαμος

Το ολονύκτιο γλέντι του γάμου τελειώνει. Έχει βγει και το «σιχτίρ πιλάφ», για να αποχωρήσουν οι καλεσμένοι και να μείνουν πια μόνοι τους και οι νιόπαντροι.

Την επαύριο το μεσημέρι το ζευγάρι επισκέπτονται τη μητέρα του γαμπρού η οποία έχει ετοιμάσει φαγητό για να φάνε οι νιόπαντροι και το οποίο εθιμικά είναι κότα βραστή. Μαζί της έφερε γάλα, ρυζόγαλο και ότι άλλο ήθελε.

Μα τα τελετουργικά δεν έχουσε τελειώσει. Ούτε οι χαρές και τα γλέντια.

Στις 3 περίπου το απόγευμα γίνεται ο Αντίγαμος.

Στο καφενείο ο κουμπάρος φτιάχνοντας μια παρέα με τους πιο στενούς φίλους, δικούς του και του γαμπρού, ξεκινούσαν πάλι καινούριο γλεντοκόπι.. Παρόντες και οι μουσικάντες. Μόλις ανέβαινε το θερμόμετρο του κεφιού, έφτιαχναν πάλι πομπή όλοι μαζί, και με πρωτοπόρα τη μουσική κατευθύνονταν στο σπίτι των νεόνυμφων. Στο δρόμο οι πιο καλλίφωνοι τραγουδούσαν διάφορα τραγούδια, «έριχναν αμανέδες», αλληλοπειράζονταν. Μόλις φτάσουν στο σπίτι καλούν τραγουδιστά το γαμπρό να τους ανοίξει την πόρτα.

«Σήκου γαμπρέ μου κι άνοιξε, την πόρτα τ' καρυδένια, να δούμι πως τα πέρασας μ' αυτή τη ζαχαρένια».

Ο γαμπρός και η καλοστολισμένη νύφη περνούν μέσα την εύθυμη αυτή παρέα, κερνάνε γλυκά πιοτά και ετοιμάζονται για γεύμα. Όλοι μαζί τώρα γλεντάνε και τραγουδάν μέχρι αργά το βράδι.

Η πρώτη μετά το γάμο εβδομάδα.

Ο γαμπρός είναι υποχρεωμένος να μένει στο σπίτι επί τρεις ημέρες.

Από την Κυριακή του γάμου το αντρόγυνο έβγαινε πια τη Τετάρτη το βράδυ. Η πρώτη επίσκεψη που θα κάνει είναι στο πατρικό σπίτι του γαμπρού, δείγμα του μεγάλου σεβασμού που όφειλε η νύφη στα πεθερικά της. Μαζί της η νύφη έφερε και τα προορισμένα για τον πεθερό και την πεθερά της δώρα.

Μια ακόμα επίσκεψη που κι αυτή έχει πάρει εθιμικό χαρακτήρα είναι η επίσκεψη το Σάββατο το απόγευμα στις θερμοπηγές. Ο γαμπρός τώρα θα πληρώσει και το λουτρό του προηγούμενου Σαββάτου που έκανε η νύφη με τις φίλες της.

Εκεί θα κάνουν το μπάνιο τους, το ζευγάρι, ώστε με την αύριο Κυριακή να πάνε καθαροί στην Εκκλησία, για την πρώτη επίσημη τους εμφάνιση σαν ζευγάρι πλέον, και το «σταυροβλόγημα».

Την Κυριακή το πρωί η πεθερά – η μητέρα του γαμπρού πάντα-, η κουνιάδα και η κουμπάρα, περνάν απ' το σπίτι του ζευγαριού για να τους πάρουν και να τους συνοδεύσουν στην εκκλησία. Η νύφη στολισμένη με τα καλύτερα της και φορώντας τα πιο βαριά χρυσαφικά, κυρίως της πεθεράς, κι ο γαμπρός με το γαμπριάτικό του κουστούμι.

Όλοι στη εκκλησία περίμεναν τότε θα μπει ο γαμπρός και η νύφη. Στο τέλος της λειτουργίας και πριν την απόλυση, το ζευγάρι θα σταθεί στο σολέα, μπροστά στην Ωραία Πύλη για να τους διαβάσει ο παπάς την ευχή «επί τη λύσει των στεφάνων» και να βάλει στο χέρι της νύφης ένα ύψωμα από το πρόσφορο που είχε πάει στην εκκλησία για τη λειτουργία αποβραδής η πεθερά.

Η τελετή αυτή διατηρείται και σήμερα ακόμα στην ενορία μας.

Μετά από όλα αυτά η νύφη και οι συμπεθέρες θα καλέσουν όλο το εκκλησίασμα στο σπίτι

και όλους θα τους κεράσουν γλυκό κουταλιού και «πλατσέτα».

Η μητέρα του γαμπρού μένει στο σπίτι και το μεσημέρι θα φάει μαζί με τους νεόνυμφους.

Ευχή επί λύσει στεφάνων τη ογδόη ημέρα.

Στα Ευχολόγια της Εκκλησίας μας υπάρχει ειδική ευχή «Επί τη λύσει των στεφάνων» που διαβάζεται την 8η ημέρα μετά το γάμο, την επόμενη δηλαδή από το γάμο Κυριακή.

«Σύμφωνα με την παράδοση της Ορθοδόξου Εκκλησίας μας, υπάρχει μια ειδική ακολουθία για τους νεόνυμφους για την λύση των στεφάνων του γάμου τους την ογδόη ημέρα από την τέλεση του μυστηρίου. Σύμφωνα με αυτήν την διάταξη την 8η ημέρα από το γάμο προσκαλείται από τους νεόνυμφους ο ιερέας στο σπίτι τους και τους ευλογεί εκ νέου. Κατά την ημέρα του γάμου τους και προς το τέλος της ακολουθίας του μυστηρίου κατά την διάρκεια της ευχής: «Ο Θεός, ο Θεός ημών, ο παραγενόμενος εν Κανά της Γαλιλαίας...» και στο σημείο της ευχής: «ανάλαβε τους στεφάνους αυτών» ο ιερέας αίρει τα στέφανα από τα κεφάλια των νεόνυμφων και αφού τα δέσει ώστε να είναι μεταξύ τους ενωμένα, τα τοποθετεί επί του ηυτρεπισμένου δίσκου της τραπέζης, όπου τελείται το μυστήριο. Τα στέφανα αυτά κατόπιν τα παραλαμβάνουν οι

νεόνυμφοι και τα τοποθετούν σε μια ειδική προθήκη, γνωστή με την ονομασία «στεφανοθήκη». Κατά την ογδόη ημέρα ο ιερέας, όταν προσέρχεται στην οικία των νεόνυμφων, τελεί την ειδική αυτή ακολουθία επί της νυμφικής παστάδος (=δηλ. της κρεβατοκάμαρας) και κατ' αυτήν λύνει τα στέφανα. Παλαιότερα οι νεόνυμφοι σύμφωνα με ιστορικές μαρτυρίες χειρογράφων λειτουργικών βιβλίων, παρέμεναν φορώντας τα στέφανα επί 8 ημέρες ή κατ' άλλες πηγές τρεις ημέρες. Αυτό γινόταν για να ξεχωρίζουν από τους άλλους και να τιμώνται ιδιαίτερως επειδή έφθασαν μέχρι την ευλογημένη στιγμή του γάμου τους αγνοί και σώφρονες, όπως ορίζει ο Θεός μας. Η ευλογία της λύσεως των στεφάνων, σημαίνει την ευλογία του Θεού διά του ιερέως, ώστε η ζωή των νεόνυμφων να συνεχισθεί και τώρα που λύνονται τα στέφανα αδιάσπαστη, πάντοτε όμως στην προοπτική της ευχαριστίας και της δοξολογίας του Θεού εκ μέρους των». (<http://www.orthmad.gr>)

Δοξασίες

- Μέχρι να περάσει ένας χρόνος δεν πρέπει το ζευγάρι να φυτέψει δένδρο ή λουλούδι αλλά ούτε και να δώσει σε άλλους να φυτέψουν.
- Ο γαμπρός και κυρίως η νύφη δεν πρέπει να περάσει θάλασσα, ή ποτάμι το πρώτο χρόνο.
- Μέσα στη θάλασσα πίστευαν πως κατοικούν δαιμόνια και κακά πνεύματα από τα οποία έπρεπε να προστατευτούν οι νιόπαντροι..
- Κακό είναι και να παρευρεθούν σε κηδεία ούτε να φάνε κόλλυβα, ούτε και να έρθουν σε επαφή με ότι έχει σχέση με θάνατο και κηδεία προτού να περάσει ο πρώτος χρόνος.
- Ακόμη τον πρώτο χρόνο δεν μπορεί το ζευγάρι να παρακολουθήσει άλλη ιεροτελεστία γάμου.

Η πρωτοχρονιά ενός αναρχικού...

Δε ξέρω αν το έχετε παρατηρήσει αλλά αυτές τις μέρες, συναντάς ανθρώπους από τα παλιά. Φίλους που έχεις να δεις χρόνια και καιρούς. Που η ζωή σας έφερε κάποτε κοντά και έπειτα σας χώρισε.

Αυτό ίσχυσε φέτος και για μένα. Περιπατώντας στους δρόμους της πόλης μου, συνάντησα έναν παλιό φίλο. Ένα πρόσωπο που είχα χάσει χρόνια καθ' ότι οι δρόμοι μας είχαν χωρίσει. Υποθετικά τουλάχιστον. Σε επίπεδο ιδεών. Μια και οι ιδέες χωρίζουν. Μονάχα η ζωή, η εμπειρία, το βίωμα ενώνει τις καρδιές. Οι ιδέες και οι ιδεολογίες διαιρούν. Και στο ποσοστό που ο Χριστιανισμός δεν είναι βίωμα και ζωή, αλλά ιδεολογία τότε μας διαιρεί.

Είχαμε καθεί για χρόνια. Εκείνος παρέμεινε στο αναρχικό χώρο και εγώ εισήλθα στην εκκλησία. Όχι αντίθετοι χώροι. Πάνω κάτω ίδιους ψυχισμούς κουρνιάζουν στους κόλπους τους, αλλά αυτό αφήστε να το πούμε μια άλλη φορά.

Ανταλλάξαμε χαιρετισμό και ευχές και πιάσαμε μια σύντομη κουβέντα στα όρθια.

– Αδελφέ πως πέρασες αυτές τις μέρες, οικογενειακά;

– Εεεε σχεδόν μου λείει πάτερ.

– Που αλλάξατε τον χρόνο στο σπίτι έτσι με την οικογένεια και τους φίλους.

– Όχι πάτερ μου.

Μου είπε με δύναμη ψυχής.

– Αλλά πού;

– Στις φυλακές πάτερ, όπως κάθε χρόνο. Σύντροφοι αναρχικοί, μαζευόμαστε κάθε χρόνο έξω από τις φυλακές, τραγουδάμε, φωνάζουμε συνθήματα, βάζουμε μουσική και γενικότερα δημιουργούμε μια ωραία ατμόσφαιρα, συμπάραστασης, αλληλεγγύης, συντροφιάς και ελπίδας στους συνανθρώπους μας, που τέτοιες μέρες στερούνται το μεγαλύτερο αγαθό του ανθρώπου που είναι η ελευθερία του.

Είχα πραγματικά σαστίσει. Τα μάτια μου τον κοι-

τούσαν με θαυμασμό. Η καρδιά μου έκαιρε σε αυτά που άκουγε. Μια συγκίνηση και ελπίδα άνησε μέσα μου. Ναι υπάρχουν ακόμη ευαίσθητες ψυχές. Καρδιές που αγαπούν. Που νιώθουν και μπορούν να αντιστέκονται.

Συγχρόνως ντράπηκα. Αισθάνθηκα λίγος. Μπροστά του, ένα τίποτα. Απέναντι στο Θεό υπόλογος. Στο Χριστό ανάξιος μαθητής του.

– Εσύ πάτερ που άλλαξες χρόνο;

Τι να έλεγα. Ότι ήμουν στο σπιτάκι μου. Σαν ένας καλός χριστιανοαστός. Ότι αν ήμουν πραγματικός παπάς έπρεπε να ήμουν δίπλα στους κολασμένους αυτής της γης.

Τότε αυτομάτως στην σκέψη μου ήρθαν τα λόγια του Χριστού μας « Ού πας ο λέγων μοι Κύριε Κύριε, εισελεύσεται εις την βασιλείαν των ουρανών, αλλ' ο ποιών το θέλημα του πατρός μου.» Κατά Ματθαίο 7 (21).

Και μέχρι να συνέλθω έρχεται δεύτερο ράπισμα στην συνείδηση μου από τον λόγο Του Χριστού «και άλλα πρόβατα έχω, α ουκ έστιν εκ της αυλής ταύτης» Κατά Ιωάννη Κεφ. Ι' «16

Μέχρι που άκουσα να φωνάζει δυνατά μέσα μου ο Χριστός «εν φυλακήήμην...» (Ματθ. 25, 36).

Και σας λέω τώρα εγώ, ποιος από τους δυο μας, είχε πραγματώσει στην ζωή του το θέλημα του Θεού; Ποιος είχε ενσαρκώσει το μήνυμα του Χριστού στην ζωή του;

Δεν με νοιάζει τι λέει και τι πιστεύει ένας αναρχικός. Εμένα σαν παπά με δίδαξε, με έλεγξε όχι με τις ιδέες του, αλλά με το βίωμα του. Με την ζωή και πράξη του.

Την ώρα που τα εκατομμύρια των αστικοχριστιανών στην ορθόδοξη Ελλάδα, έτρωγαν την γεμιστή γαλοπούλα τους, την ώρα που οι χοροί και τα γλέντια καλά κρατούσαν μια χούφτα ανθρώπων που τους φωνάζουν «αλήτες» σε κάθε πόλη της Ελλάδος, παρέμειναν μέσα στο κρύο έξω από τις φυλακές, για να γιορτάσουν την αλλαγή του χρόνου με τα φυλακισμένα αδέρφια μας, τους συνανθρώπους μας, εκείνους για τους οποίους ο Χριστός είπε «έν φυλακή ήμην καὶ ἦλθετε πρὸς με...».

Τότε για ακόμη μια φορά ήκησαν μέσα μου τα λόγια του Γέροντος Κορνηλίου «παιδί μου έρχονται κάποιες πόρνες στην εξομολόγηση που θέλω να πέσω στα πόδια τους και ευλαβικά να ασπαστώ τα ευλογημένα χέρια τους.....».

π. Λίβυος

<http://plibyos.blogspot.com/2011/01/blog-post.html?spref=fb>

Στα 100 χρόνια της Λευτεριάς μας

Απελευθέρωση της Λέσβου 8 Νοεμβρίου 1912

...με αφορμή την επέτειο της Απελευθέρωσης, του Παναγιώτη Παρασκευαΐδη

Η πιο Μεγάλη μας Μέρα 8 Νοεμβρίου 1912

Η πρώτη ελληνική ατμάκατος
δια την κατοχήν Μυτιλήνης.

Ένα ξέφρενο πλήθος σμάριαζε σ' όλη την προκουαία της Μυτιλήνης περιμένοντας την έλευση της Λευτεριάς. Όλη η πόλη, όλη μα όλη αδειάζοντας τα σπίτια κατέβηκε στο Λιμάνι, στον Μώλο, στην Κάτω από το Κάστρο παραλία. Κορμιά δεν υπήρχαν, μόνον μάτια, να δουν και να χορτάσουν την χιλιοπόθητη στιγμή που θ' αποβιβάζονταν ο απελευθερωτικός στρατός. Εξω

από το Λιμάνι λικνιζόταν με την σιγουριά της δύναμής τους τα σιδερένια βαπόρια κι ο καπνός απ' τις τσιμινιέρες τους ανέβαινε σε στήλες στον συννεφιασμένο ουρανό. Τα μετρούσαν οι Μυτιληνιοί και τα καμάρωναν περιμένοντας να ξετυλιχτούν τα γεγονότα, που αυτά έφερναν, μέρα των Ταξιαρχών, που τόσο ασυνήθιστα άρχιζε, χωρίς να λειτουργηθούμε στις εκκλησιές, αδειανές κι αυτές, όπως τα σπίτια.

Σαν αποσπάσθηκε απ' τον «Αβέρωφ», που ξεχώριζε με τον όγκο και το σχήμα του απ' όλα τα άλλα καράβια, μιά ατμάκατος και με ταχύτητα έσχιζε τα νερά κι ερχόταν και «μνήσθητι, Κύριε, είναι κοντά, μνήσθητι, Κύριε, εφάνη», μπήκε στο Λιμάνι, έδεσε στην προβλήτα κι από μέσα βγήκε ένας Αξιωματικός με το σπαθί στο πλευρό του, που μ' αγέρωχο βήμα προχώρησε ανάμεσα στο πλήθος. Κι ήταν τεράστιος, ήταν ολόφωτος μέσα στην άσπρη στολή του. Και δεν ήταν Αξιωματικός, ήταν ο ίδιος ο Ταξιάρχης, που σήμερα κατέβηκε κι αυτός στο Λιμάνι, για να γίνει εκεί η πιο παράξενη, η πιο όμορφη λειτουργία δόξας και τιμής στον ένστολο Αγιο. Εναυλοί ήταν ακόμα στ' αυτιά όλων οι στεναγμοί κι οι θρήνοι και ριζωμένη στην καρδιά τους η πικροδάφνη της ήττας του 1897 κι όλων των παλιότερων συμφορών. Και σήμερα, σήμερα έβλεπαν την Ελλάδα να επιδίδει τελεσίγραφο στην Τουρκία και διέτασσε τον στρατό της να φύγει από την πόλη μέσα σε λίγη ώρα. Κι η διαταγή εκτελέστηκε και στην Μυτιλήνη υψώθηκε η Ελληνική σημαία, ενώ οι φορτηγίδες του λιμανιού πρόθυμα μετέφεραν και άδειαζαν στην Πετρόσκαλα και στο Κουμερκάκι εκατοντάδες Έλληνες στρατιώτες, που ο κόσμος υποδέχτηκε μέσα σ' ένα παραλήρημα χαράς, τους αγκάλιαζε, φιλούσε τα όπλα τους και ξελαρυγγιαζόταν φωνάζοντας «ζήτω» και πάλι «ζήτω».

Άρχιζε για την Μυτιλήνη η πιο μεγάλη μέρα της Ιστορίας της. Πολλά έγιναν πριν απ' αυτήν, πολλά έγιναν μετά, κανένα γεγονός όμως

δεν μπορεί να παραβληθεί μ' αυτό της 8ης Νοεμβρίου 1912. Σε τρία χρόνια κλείνει ένας αιώνας από κείνη την μέρα. Μέσα στον αιώνα αυτόν η πόλη μας γνώρισε κι άλλες μέρες χαράς, ευτυχίας και δόξας. Το 1919, που λευτερώθηκε η Σμύρνη και το Αϊβαλί, το 1940 που νικούσαμε τους Ιταλούς, το 1944 που λευτερωθήκαμε απ' την Γερμανική κατοχή, το 1949 που έληξε ο ολέθριος Εμφύλιος Πόλεμος, το 1974 που λυτρώθηκε όλη η Ελλάδα απ' την πνιγηρή δικτατορία των Συνταγματαρχών. Κι άλλες κι άλλες μικρότερες. Καμιά, μα καμιά μέρα δεν συγκρίνεται με την 8η Νοεμβρίου, καμιά δεν είχε τον ενθουσιασμό, την φρενίτιδα χαράς, την ενσυνείδητη και γενική συμμετοχή στην γιορτή της Λευτεριάς, γιατί καμιά δεν σηματοδότησε και δεν διασφάλισε ότι μέχρι τότε είχε επιτευχθεί κάτω από την Τουρκική Διοίκηση κι οτι ολοκληρώθηκε, επεκτάθηκε και βελτιώθηκε τα επόμενα χρόνια.

Η Λεσβιακή Άνοιξη, το υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης, η διάδοση και επικράτηση του Δημοτικισμού, η προοδευτική ιδεολογία, η οικονομική ανάπτυξη. Όλα τα αγαθά, υλικά και πνευματικά που απολαμβάνουμε σήμερα ξεκίνησαν, ή δεν θα εμφανιζόταν χωρίς τη μέρα αυτή, την πιο μεγάλη της Μυτιλήνης. Μέσα στην αποτίμηση αυτή δεν πρέπει να ξεχάσουμε και να μην αναφερθούμε στους παλιούς Μυτιληνιούς, τους άπραγους βρακάδες παπούδες και τις σαλβαρούδες γιαγιάδες, των περασμένων χρόνων και αιώνων, που αυτοί κράτησαν πρώτα την ίδια τη ζωή κι ύστερα τις αξίες της και τον πολιτισμό μας. Τότε κι ο Παλαμάς σε στίχους, για το χρέος μας προς αυτούς.

Ω, μη μας λησμονάτε, γιατί για σας, αηδόνια,
Φυτέψαμε τις δάφνες και τις τριανταφυλλίες,
Βαστάξαμε αγάθια εμείς και καταφρόνια
Για νάχετε σεις τ' άνθη και τις μοσκοβολιές.

Οφείλουμε μια αναγνώριση της προσφοράς τους προς εμάς, γιατί αυτοί γνώρισαν μόνο τον μόχθο και τον ιδρώτα της δημιουργίας κάτω από την πίκρα της σκλαβιάς. Γι' αυτό στην Σκαμιά τη μέρα της Απελευθέρωσης του 1912 όλο το χωριό με λάβαρα, σημαίες, ξαπτέρυγα και φανάρια πήγαν στο Νεκροταφείο του χωριού κι αφού ψάλανε το «Χριστός Ανέστη», γονάτισαν πάνω στους τάφους και χτυπώντας με τις παλάμες το χώμα τους, ενώ δάκρυα έτρεχαν απ' τα μάτια τους έλεγαν με λυγμούς. – Ακούστε οι πεθαμένοι. Ήρθε η Ελλάδα στο νησί, ήρθε η Λευτεριά. Κλαίγαν και το λέγαν.

<http://www.metelin.gr/gr/I257264359/I257509987.html>

Ο Ελληνικός στόλος στην Μυτιλήνη
κατά την ημέραν της κατοχής.

Η αποβίβασις του Ελληνικού στρατού
στο κουμερκάκι.

ΛΕΣΒΟΣ

8η Νοεμβρίου 1912 - 8η Νοεμβρίου 2012
100 χρόνια μετά...

Δεν είναι τυχαίο το γεγονός πως στο νησί μας, όλοι εμείς, όλοι οι Μυτιληνιοί, τιμάμαι τούτη τη μέρα τη σημερινή ιδιαίτερα. Τιμάμε και αγαπάμε τους Αρχαγγέλους μας, το Μιχαήλ και το Γαβριήλ που σήμερα γιορτάζουν, πιότερο

από κάθε άλλο άγιο και το νησί μας ολόκληρο συθέμελα κουνιέται σήμερα από τα πήγαινε – έλα των Μυτιληνίων, όλων των κατοίκων του νησιού μας για την ακρίβεια, στις Εκκλησιές στα σπίτια, στις γιορτάδες, στα χαιρετίσματα, στα συχαρίκια.

Δεν είναι ακόμη τυχαίο πως ένα πασίγνωστο Μοναστήρι του νησιού μας, ένα παγκόσμιο προσκύνημα, που τόσοι και τόσοι επισκέπτες πρώτα αυτό έμαθαν και μετά οτιδήποτε άλλο στον τόπο μας, είναι στον αρχάγγελο Μιχαήλ αφιερωμένο.

Ούτε τέλος είναι σύμπτωση πως εδώ έχουμε ένα όνομα αποκλειστικά δικό μας. Είναι ντόπιο, είναι Μυτιληνιό. Το ακούς και αμέσως, όπου και να 'σαι θυμάσαι το νησί τούτο. Είναι το όνομα Στρατής. Πουθενά δεν το βρίσκεις γιατί είναι προνόμιο δικό μας. Στρατής, Στρατήγης παλαιότερα, Στρατηγούλα το θηλυκό του. Στρατγέλ το παιδί. Αρχιστράτηγος λοιπόν, Στρατήγης - Στρατής. Τούτη είναι η ετυμολογία του. Σήμερα γιορτάζει. Τη μέρα των Αρχαγγέλων, των Αρχιστρατήγων Μιχαήλ και Γαβριήλ. Ακόμα και το Ευστράτιος εδώ έγινε Στρατής, αν και καμιά σχέση δεν έχουν, σήμερα γιορτάζει

Σήμερα, μέρα απόδοσης τιμής στους Αγίους Αγγέλους, είναι και η ιδιαίτερη ημέρα για μας τους Λέσβιους, αφού αυτή η μέρα η μεγάλη σηματοδεύτηκε πριν από 100 χρόνια με την απαρχή της λευτεριάς μας απ' τον Τούρκικο ζυγό.

Το φθινόπωρο του 1912 έφερε στη Λέσβο την άνοιξη.

Έβλεπαν οι χριστιανοί ότι η μεγάλη στιγμή για την απελευθέρωση πλησιάζει. Πίστευαν στον καινούργιο κυβερνήτη της Ελλάδας, τον Ελευθέριο Βενιζέλο, τον άνθρωπο που ήταν γιομάτος φως κι αξιοσύνη, ότι θα έκανε πραγματικότητα τον πόθο των Λέσβιων, για τη λύτρωσή τους από τη βάρβαρη τουρκική κατοχή.

Και ξημερώνει η άγια μέρα της 8ης Νοεμβρίου του 1912 και στις 7 το πρωί μπροστά στη Μυτιλήνη βρίσκεται ο ελληνικός στόλος: Τα θωρηκτά «Αβέρωφ», «Σπέτσαι», «Υδρα», «Ψαρά», και άλλα πολεμικά.

«ΗΡΘΑΝ ΤΑ ΒΑΠΟΡΙΑ... ΗΡΘΑΝ ΤΑ ΒΑΠΟΡΙΑ ...»

Οι Έλληνες της Μυτιλήνης ξεχύνονται στους δρόμους,

πλησιάζουν τις ακρογιαλιές, κι ακούνε από την μπάντα του «Αβέρωφ», που βρίσκεται στο «καστρέλι», όπου σήμερα το άγαλμα της ελευθερίας, το εμβατήριο «Μαύρη είναι η νύχτα στα βουνά» και η καρδιά τους γιομίζει από ξέφρενη χαρά και μεγαλείο. Το παραλήρημα του πλήθους από ενθουσιασμό είναι αφάνταστα μεγάλο. Χαιρετίζουν την πολυπόθητη λευτεριά. Χιλιάδες ελληνικές σημαίες, αλήθεια πού φυλάγονταν τόσες σημαίες κάτω απ' τα μάτια των Τούρκων, στόλισαν τα χριστιανικά σπίτια, τα δημόσια κτήρια, το δημοτικό κήπο. την προκυμαία.

Οι καμπάνες χτυπούν χαρμόсуна και χαιρετιστήριοι πυροβολισμοί ακούγονταν από τα χριστιανικά παράθυρα και μπαλκόνια και ο κόσμος αγκαλιαζόταν και φιλιόταν με γνωστούς και άγνωστους, φωνάζοντας Χριστός ανέστη.

Για ακούστε το άριστο συνδυασμό των δυο αυτών γιορτάδων. Των Ταξιαρχών και των «Ελευθερίων» μας.

«Από το θωρηκτό «Αβέρωφ» κατεβαίνει μια ατμάκατος με λευκή σημαία και αποστέλλεται με αξιωματικό στην αποβάθρα. Σαν αποσπάστηκε απ' τον «Αβέρωφ», που ξεχώριζε με τον όγκο και το σχήμα του απ' όλα τα άλλα καράβια, μια ατμάκατος και με ταχύτητα έσχιζε τα νερά κι ερχόταν και «μνήσθητι, Κύριε, είναι κοντά, μνήσθητι, Κύριε, εφάνη», μπήκε στο Λιμάνι, έδεσε στην προβλήτα κι από μέσα βγήκε ένας Αξιωματικός με το σπαθί στο πλευρό του, που μ' αγέρωχο βήμα προχώρησε ανάμεσα στο πλήθος. Κι ήταν τεράστιος, ήταν ολόφωτος μέσα στην άσπρη στολή του. Και δεν ήταν Αξιωματικός, ήταν ο ίδιος ο Ταξιάρχης, που σήμερα κατέβηκε κι αυτός στο Λιμάνι, για να γίνει εκεί η πιο παράξενη, η πιο όμορφη λειτουργία δόξας και τιμής στον ένστολο Άγιο».

**«ΖΗΤΩ Η ΜΥΤΙΛΗΝΗ ΕΛΕΥΘΕΡΗ.
ΕΥΠΝΑΤΕ, ΕΥΠΝΑΤΕ, Η ΣΑΛΠΙΓΞ ΗΧΕΙ.
ΕΜΠΡΟΣ Η ΣΗΜΑΙΑ ΚΑΙ ΒΗΜΑ ΤΑΧΥ».**

Η αποβίβαση των Ελλήνων πεζοναυτών αρχίζει στις

12.30 το μεσημέρι. Το βράδυ της ίδιας μέρας η πόλη φωταγωγείται. Γιορτάζει με άκραιο ενθουσιασμό τη λευτεριά της.

Όμως χρειάζεται αγώνας ακόμη πολύς για την πολυπόθητη λευτεριά. Και το νησί, θα καθυστερήσει να απελευθερωθεί εξ' ολοκλήρου, ένα ακόμη μήνα, λόγω των αιώνιων τριβών μεταξύ μας. Στις 18 Νοεμβρίου, φθάνουν επιτέλους ενισχύσεις και μπαίνει τέρμα στις διαμάχες που υπήρχαν στους κόλπους του στρατεύματος. Όλο αυτό το διάστημα του ενός μηνός που χρειάστηκε ο Ελληνικός στρατός για να απελευθερώσει ολόκληρο το νησί, ο άμαχος πληθυσμός υπέφερε τα πάνδεινα από τους Τούρκους. Είναι τα «φόβια»

Εν τω μεταξύ οι Τούρκοι είχαν οχυρωθεί στο Τουρκικό χωριό Κλαπάδος, κοντά στη Καλλονή.

6 Δεκεμβρίου: Όλα είναι έτοιμα για την τελική επίθεση. Ο στρατός συντάσσεται και προχωρεί, ενώ το πλήθος, μέσα σ' ένα παραλήρημα πατριωτισμού, τον κατευοδώνει. Η μάχη που ακολουθεί είναι σκληρή, κρατάει 11 ώρες. Το οχυρωμένο στρατόπεδο των Τούρκων δεν μπόρεσε να αντέξει.

8 Δεκεμβρίου: υπογράφεται το πρωτόκολλο παράδοσης του Τουρκικού στρατού. Η Τουρκική στρατιωτική σημαία παραδίνεται και φυλάσσεται μέχρι σήμερα στο μουσείο της μονής Λειμώνος.

10 Δεκεμβρίου: Το Ελληνικό στράτευμα επιστρέφει στη Μυτιλήνη, ενώ οι Τουρκικές δυνάμεις μεταφέρονται με πλοίο στον Πειραιά.

Η απελευθέρωση της Λέσβου είναι πραγματικότητα. Δεν σημαίνει όμως αυτό αυτόματα και την ένωση με τη μητέρα πατρίδα. Οι τότε μεγάλες δυνάμεις, οι αιώνιως ρυθμίζουσες τις τύχες των μικρών, αφήνουν να φανεί ξεκάθαρα η πρόθεση τους απέναντί μας. Δεν έχουν τη διάθεση να αναγνωρίσουν την ένωση των νησιών του Αιγαίου με την Ελλάδα. Ο Μυτιληνιός λαός όμως, πάντα αγέρωχος, φιλελεύθερος και γενναίος, δεν το βάζει κάτω. Το Γενάρη του 1913 η Μυτιλήνη σείεται από απαντωτά συλλαλητήρια. Θέλουμε την ένωση με την μητέρα πατρίδα. Τα συνθήματα: «Ζήτω η Ελλάς» και «Ένωσις ή θάνατος», δίνουν και παίρνουν σ' όλο το νησί.

Για τα επόμενα δέκα χρόνια εκκρεμεί το νομικό καθεστώς των νησιών του Αιγαίου και στη Λέσβο παραμένουν Τούρκοι, οι οποίοι μάλιστα συμμετέχουν και στη διοίκηση της.

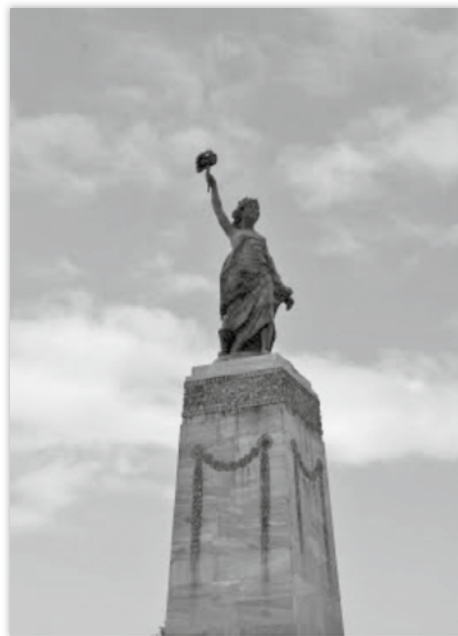
Οι διαρκείς πολεμικές συγκρούσεις αυτής της δεκαετίας, διατηρούν τη κατάσταση αυτή μέχρι και τη Μικρασιατική καταστροφή. Η τελική λύση δίνεται με τη συνθήκη της Λωζάνης, το 1923, η οποία παραχωρεί αμετάκλητα τα νησιά στην Ελλάδα. Τότε φεύγουν οριστικά και οι τελευταίοι Τούρκοι από το Λεσβιακό έδαφος.

Στις 12.30 της Πέμπτης 8 Νοεμβρίου του 1912, έκλεισε ο κύκλος των τετρακοσίων πενήντα χρόνων αφότου ο τελευταίος Γενοβέζος Άρχοντας, ο Νικόλαος Γατελούζος παρέδωσε την πόλη στο Μωάμεθ τον Πορθητή.

Και κείνες τις μέρες ακούγονταν άκαιρες ψαλμωδίες στους δρόμους λες και ήτανε Φώτα, Θεοφάνεια. Δεν ήτανε όμως τυχαίες, είχανε το σκοπό τους. Ήτανε ο ύμνος της λευτεριάς μας.

«Ελευθέρα μεν η κτίσις γνωρίζεται.
Υιοί δε φωτός, οι πριν εσκοτισμένοι.
Μόνος στενάζει, του σκότους ο προστάτης.
Νυν ευλογείτω συντόνως τον αίτιον
Η πριν τάλαινα των Εθνών παγκληρία.

«Η κτίση έχει γνώρισμά της την ελευθερία και είναι παιδιά φωτεινά, που πριν ζούσαν στο σκοτάδι. Απομονωμένοι, τώρα στενάζει ο άρχοντας του σκοταδιού. Τώρα ας ευλογεί και ας δοξάζει με όση δύναμη μπορεί τον αίτιο αυτής της νέας καταστάσεως όλη η ταλαίπωρη ανθρωπότητα.»

Σήμερα λοιπόν 8 του Νοέμβρη του 2012, γιορτάζοντας τα 100/χρονα της λευτεριάς μας, ας μην ξεχνάμε ποτέ τη λέξη λευτεριά. Ας μη ξεχνάμε τι σημαίνει λευτεριά. Οι μέρες που ζούμε είναι πονηρές, πολύ πονηρές. Η ελευθερία μας, η δημοκρατία μας, αγαθά για τα οποία χύθηκε μπόλικο αίμα, βρίσκεται σε μεγάλο κίνδυνο. Βιάζεται βάναυσα και ασύστολα. Τα αυτονόητα κεκτημένα τα χάνουμε μέσα σε μια νύχτα. Δεν ακούγεται πλέον η φωνή του λαού. Δεν ακουγόμαστε. Δεν ακούγεται ο πόνος μας. Δεν λογαριάζονται τα δάκρυα μας. Καταντήσαμε έρμαια σε ένα ανελέητο τυφώνα που παρσέρνει στο διάβα του ζωή, αξία, υπόληψη, τα πάντα.. Για τούτο χρειάζεται περιφρούρηση η λευτεριά. Για τούτο δεν πρέπει να λησμονάμε τι σημαίνει λευτεριά. Για τούτο τούτη η μέρα φέτος είναι πολύ πιο επίκαιρη, από κάθε άλλη φορά.

(Στοιχεία έχουμε πάρει από τα «Λεσβιακά» Τόμος Δ' -
Εταιρεία Λεσβιακών Μελετών.)
π. Γεώργιος Αλεντάς

Στα 100 χρόνια της λευτεριάς μας

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΛΚΑΙΟΥ

*Νυν χρη μεθύσθην και τινα προς βίαν
πώνην, επειδή κάτθανε Μύρσιλος
Αλκαίος*

ΤΟΥ ΜΙΛΤΟΥ ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ

Ο Λέσβιος Παιδαγωγός-Ποιητής Μίλτος Κουντουράς (1889-1940), σε ηλικία 23 ετών, το 1912, όντας φοιτητής της Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο της Αθήνας, κατατάχτηκε ως εθελοντής και πολέμησε για την απελευθέρωση της Λέσβου στον Κλαπάδο.

Ο ενθουσιασμός του για την αποτίναξη της Τουρκικής τυραννίας, η ποιητική φύση του και η γνώση της ιστορίας της Λέσβου, του ενέπνευσαν τον ύμνο-πεζοτράγουδο «**Ο Γυρισμός του Αλκαίου**».

Η απελευθέρωση της Λέσβου από τους Τούρκους έχει, κατά τον Κουντουρά, ιστορικό ανάλογο την απαλλαγή του νησιού από την τυραννία, που είχε επιβάλλει ο Μύρσιλος, τον 7ο π.Χ. αιώνα. Σύγχρονος και αντίπαλος του Μύρσιλου, υπήρξε ο λυρικός ποιητής Αλκαίος, ο οποίος με τον αδελφό του Αντιμενίδη, ηγήθηκαν της αντίδρασης κατά του τυράννου, ενώ, όταν πέθανε ο Μύρσιλος, ο Αλκαίος έγραψε ύμνο για την κατάλυση της τυραννίας. Με το δικό του ύμνο, ο Μίλτος Κουντουράς, τονίζει και προβάλλει τη φυλετική συνοχή και συνείδηση των Λεσβίων ανά τους αιώνες.

Ύμνε, Ηρώων δημιουργέ και Γιγάντων, Ύμνε των Υπεράνθρωπων, θεοπλάστη και μεγαλόστομε, ποιοι νέοι

ρυθμοί θα πλουτίσουν τη λύρα του φτωχού Τροβαδούρου;

Η αρμονική του φωνή ζαλισμένη δε θα μπορέσει να παραστήσει τα όσα έγειναν. Το στόμα του θα βουβαθεί γιατί ο θαυμασμός του κατάντησε τρέλλα!

Ωκεανοί χαράς επλημμύρισαν την ψυχή μου. Αδυνατώντας να συγκρατήσω τη σοβαρότητά μου θα χορέψω στεφανωμένος με κισσούς και θα κυλιστώ σε χώμ' αγαπημένο κραυγάζοντας: Απέθανε ο Μύρσιλος!

§§§

Εξύπνησα, εξύπνησα! Και είδα την ανατριχίλα του γαλού που φέρνοντας το μεγάλο μήνυμα ξέσπασε στ' ακρογιάλια μας. Το αφρισμένο το κύμα ζωγράφισε πάλι τα ελπιδοφόρα μας χρώματα, ενώ από τα μουντά βουνά κατρακύλησε προς τη θάλασσα η βουή της Νέας Ημέρας.

§§§

Τέρατα έφτασαν από την αγαπημένη κι' ονειρευτή μας Χώρα. Στοιχειά παραμυθένια, μες στον αχνό της Αυγής εφάνταζαν καμαρωτά και παντοδύναμα. Κ' έβλεπες ταπεινά και φιλόστοργα ν' ανοίγει δρόμο το κύμα σε φτερωτά λιοντάρια και σε αίτούς με τα φτερά τ' ατσα-

λένια. Μπροστά στους τέτοιους Εκδικητές οι βροντές τ' ουρανού έχασαν την υπόληψή τους, κι ο κεραυνός τού Δία έπαψε πια να λογιέται ο τρομερότερος τιμωρός του Κακού.

Τα παραμύθια της γιαγιάς μου είτανε λυπητερά γιατί αδιάκοπα τα μόλεβε τ' όνομα του Μυρσίλου. Τώρα το μπαλσαμωμένο κορμί του που το κρατούσε ακόμα ορθό η κατάρρα της απληστίας έπεσε σύζυλο για να σαπίσει.

Μύρσιλε, αλήθεψαν τα παλιά παραμύθια! Απορείς πως τέτοιο θάμα έγεινε χωρίς η στάχτη να σκεπάσει τη γη κ' η θάλασσά μας να πάρει το κόκκινο χρώμα.

Το κουφάρι σου και νεκρό ακόμα ζητεί να φαρμακώσει. Αλοίμονο στη γη που θα σε συμμαζέψει. Η μανία σου θ' αστροποβολήσει απάνω της κ' η τελευταία σου αναλαμπή θα γίνει φλόγα κόλασης και καταστροφής που θα ερημώσει τη θλιμμένη της άνθιση...

Κανένας πόνος δεν αντήχησε στο χαμό του. Παντού ο αλαλαγμός της χαράς εξύπνησε και τους πιο βαριοκοιμισμένους και άνοιξη ανάτειλε από τριαντάφυλλα και λογιώνε – λογιών τραγούδια. Τα γάργαρα κι' ακράτα νερά ανάβλυσαν από παντού για να θρέψουν την πλούσια ζωή των κάμπων και των βουνών, από τις θάλασσες επρόβαλαν νέοι γίγαντες, νέοι θεοί, και οι μαστοί της Μάνας Γης προτάθηκαν τροφοδότες μιας Ζωής πλατιάς και μεγάλης!

Τα κουρασμένα μας τα μάτια θα ξεκουραστούν από την αγρύπνια της αγωνίας. Τα παρδαλά μας τα πόδια θα στηριχτούν στην όμορφη τη Χώρα μας για να στηλώσουν ορθά τα κορμιά μας. Τρεμουλιαστός θ' αντικρύσω τον υπέροχο αδελφό μου Αντιμενίδη, γιατί όλο μου το είναι το συνταράσσει ακόμα η φροντίδα κι' ο καϋμός: Απέθανε ο Μύρσιλος;

Απέθανε, απέθανε! Σαν κοκκινόδερμοι άγριοι χωρίς κρασί ελάτε να μεθύσουμε. Θα στεφανώσουμε τα κεφάλια μας με δάφνες και με κισσούς και σχηματίζοντας κύκλο γύρω στο σαρακοφαγωμένο κουφάρι θα γιορτάσουμε τα τρελλά νικητήρια. Στην ευγενικιά γενιά μας δεν ταιριάζουνε βάρβαρες γιορτές. Μα σήμερα που η χαρά μάς μέθυσε όλους ελάτε μαζί μου να τραγουδήσουμε γύρω στο Βάρβαρο:

Απέθανε ο Μύρσιλος!

Οι καμπάνες επάψανε πια το μονότονο τραγούδι τους. Ήχοι καινούργιοι χαράς επλημμύρισαν τη χώρα και την ψυχή μας. Οι ασπρομάλληδες γέροι περίτρομοι και πολυμέριμνοι στηλώσανε το κορμί τους Τα δάκρυά τους ανακατώθηκαν με το κρασί που μαύρισε τα γέννια τους. Περίτρομοι και πολυμέριμνοι ερώτησαν: Απέθανε; Κ' οι πιο τρελλοί από μας φιλώντας τα χέρια τους ετραγουδήσαμε: Απέθανε ο Μύρσιλος!

Ύμνε, Ηρώων δημιουργέ και Γιγάντων, Ύμνε των Υπεράνθρωπων, θεοπλάστη και μεγαλόστομε, ποιοι νέοι ρυθμοί θα πλουτίσουν τη λύρα του φτωχού Τροβαδούρου;

Το προφητικό τραγούδι θα σβύσει από τα μαραμένα χείλη των τραγουδιστάδων μας. Ρόδα θ' ανθίσουν και το γέλοιο της χαράς και της ενέργειας θα εμπνεύσει παιδιάνες μεγαλόπρεπους σε ήρωες και σε γίγαντες.

Δε θα ονειροφαντάζεται πια ο Τραγουδιστής περασμένα μεγαλεία* ο ενθουσιασμός του θα τονε τρελλαίνει και τ' αρμονικά του τα λόγια θα είναι ο αντίλαλος Ζωής νέας, Ζωής μεγάλης!

Το μοναδικό τραγούδι των παιδιών μας θα είναι αγάπη της Ζωής, ενώ το δικό μας πάντα θα τελειώνει στην τρελλήν επωδό: Απέθανε ο Μύρσιλος!

Με θάμπωσες, με θάμπωσες, αδελφέ μου! Αν άκουα σε παραμύθια και σε τραγούδια τα όσα έκανες θα τα τραγουδούσα κ' εγώ κλαίοντας και ατενίζοντας σε χρόνους μακρινούς κι ανέλπιστους. Είδα, είδα με τα κοκκινισμένα μου μάτια τα κατορθώματά σου που ο αχός μονάχα του μυρολογιού και των παραμυθιών μού τα ζωγράφιζαν. Γι' αυτό αποσβολωμένος σωριάστηκα καταγής κι αδράχνοντας φιλούσα το χώμα. Μη ξέροντας αν πρέπει κάποιον Θεόν ή τον θεάνθρωπον Εσέ να προσκυνήσω, ετρόμαξα, εμέθυσα κ' οιστροχτυπημένος εκράυγα: Απέθανε ο Μύρσιλος!

Πιάστε τα χέρια να σχηματίσουμε την αλυσίδα του χορού! Γύρω στο βωμό του τρελλού Θεού θα ξεχάσουμε τον εαυτό μας. Βάκχες, ώ Βάκχες, σήμερα θα γίνω ακόλουθος κι αγαπημένος σας σύντροφος. Πάρτε με μαζί σας για να σύρω κ' εγώ το χορό του ιλίγγου. Θα σας οδηγήσω μόνος μου μεσ' από τα παχιά ρουμάνια για να σκορπίσουμε την οργισμένη Χαρά στα ρογοβύζια της Πατρίδας μου. Οι Κόρφοι της θ' ανατριχιάσουν κι ο μυρωμένος αγέρας θα ξαπλώσει τους αλαλαγμούς μας: Απέθανε ο Μύρσιλος!

Ευγενικιά Σαπφώ, στρέψε το βλέμμα σου από μένα. Ο ντροπαλός σου φίλος σήμερα θα γίνω ξώφρενος και ξετραχηλωμένος. Με στέφανα θα στολιστώ από κισσό και μπρούζικο κρασί θα πιω που να μουδιάσει το κορμί μου. Θα βουτηχθώ μέσα σε ηδονές τρελλές για να ξεχάσω τη μεγάλη Χαρά που καταντάει ανήμερο το κορμί μου. Το ντροπαλό σου φίλο σήμερα τότε ξετρέλλανε η χαρά. Ψάπφα, ώ Ψάπφα, σήκω να τραγουδήσεις, γιατί απέθανε ο Μύρσιλος!

Ύμνε, Ηρώων δημιουργέ και Γιγάντων, Ύμνε των Υπεράνθρωπων, θεοπλάστη και μεγαλόστομε, ποιοι νέοι ρυθμοί θα πλουτίσουν τη λύρα του φτωχού Τροβαδούρου;

Επιμέλεια και μεταγραφή στο μονοτονικό
Ευαγγελία Καπετάνου

ΠΗΓΗ: <http://neanika.com>

Χριστούγεννα των ρήξεων και της απελευθέρωσης

Τώρα, άραγε, ο ίδιος ο Χριστός προσδιόρισε τη σάρκωσή του και την είσοδό του στην ανθρώπινη ιστορία; Το ευαγγέλιο του Λουκά μας πληροφορεί ότι ο Ιησούς ξεκίνησε τη δημόσια δράση του αναγγέλοντάς την ως αποστολή απελευθερωτική. Βρισκόταν στη συναγωγή της Ναζαρέτ και, όπως συνήθιζαν οι συναγμένοι Ιουδαίοι, διάβασε φωναχτά ένα απόσπασμα της Γραφής. Επρόκειτο για κείμενο του προφήτη Ηραΐα, το οποίο ο Λουκάς παραθέτει ως εξής: «Το Πνεύμα του Κυρίου με κατέχει, γιατί ο Κύριος με έχρισε και μ' έστειλε ν' αναγγείλω το χαρμόσυνο μήνυμα στους φτωχούς, να θεραπεύσω τους τσακισμένους ψυχικά· στους αιχμαλώτους να κηρύξω λευτεριά και στους τυφλούς ότι θα βρουν το φως τους· να φέρω λευτεριά στους τσακισμένους, να αναγγείλω του καιρού τον ερχομό που ο Κύριος θα φέρει τη σωτηρία στο λαό του»^[1]. Ευθύς μόλις ανέγνωσε το χωρίο, ο Ιησούς το συνέδεσε απερίφραστα με τον εαυτό του: «Σήμερα», τους είπε,» βρίσκει την εκπλήρωσή της η προφητεία που μόλις ακούσατε». Καθαυτή η επιλογή του κειμένου είχε πολύ σημαντικά συμφραζόμενα. Μιλώντας για την ανατολή μιας εποχής απελευθέρωσης, παρέπεμπε σε έναν πολύτιμο και ριζοσπαστικό ιουδαϊκό θεσμό, το Ιωβηλαίο έτος. Κατ' εντολή του Θεού, κάθε πενήντα χρόνια η υποθηκευμένη για χρέη περιουσία επιστρεφόταν στους ιδιοκτήτες της και ελευθερώνονταν οι δούλοι (Λευιτ. 25: 8-34). Επρόκειτο, δηλαδή, για μια ασφαλιστική δικλείδα κατά της συσσώρευσης πλούτου, κατά της τοκογλυφικής οικονομίας, κατά της απανθρωπιάς, κατά της κοινωνικής αδικίας. Έτσι, ο Χριστός δηλώνει ότι αυτό που εγκαινιάζει είναι μια στάση ζωής προεχόντως αλληλεγγύης. Η σύνταξη με το μέρος των οδυνομένων γίνεται σημάδι ότι η Βασιλεία, ο νέος κόσμος του Θεού ξεμύτισε. Στο σημείο αυτό, ωστόσο, υπάρχει άλλο ένα ζήτημα, εξαιρετικής σπουδαιότητας. Το κείμενο που παραθέτει ο Λουκάς, δεν είναι στην πραγματικότητα ατόφιο

απόσπασμα του Ησαΐα, αλλά μια σύνθεση! Ολόκληρο είναι ειλημμένο από το το 61ο κεφάλαιο του προφητικού βιβλίου (στ. 1-2), πλην της φράσης «να φέρω λευτεριά στους τσακισμένους». Αυτήν ο Λουκάς την πρόσθεσε στο απόσπασμα, προφανώς εμπνεόμενος από άλλο σημείο του Ησαΐα (τρία κεφάλαια παραπάνω), όπου

διευκρινίζεται ποια είναι η αυθεντική νηστεία, η οποία και ευχαριστεί τον Θεό^[2]. Η αυθεντική νηστεία, λέει εκεί ο Ησαΐας, δεν έγκειται στην τήρηση εξωτερικών λατρευτικών τύπων:» Μ' αυτό τον τρόπο που προσεύχεστε, δεν πρόκειται να εισακουστεί η προσευχή σας. Η νηστεία, όπως εγώ τη θέλω [λέει ο Θεός δια γραφίδος Ησαΐα], δεν είναι να κακουχείστε για μια μέρα, και το κεφάλι κάτω να το σκύβετε, καθώς το βούρλο, με ρούχα πένθιμα να κάθεστε στη στάχτη». Αντιθέτως, η αυθεντική νηστεία έγκειται σε δράση απελευθερωτική: «Να σπάτε των αδικημένων τα δεσμά, να λύnete τα φορτία που τους βαραίνουν, τους καταπιεσμένους ν' απελευθερώνετε και να συντρίβετε κάθε ζυγό» (58: 5-6). Με τη σύνθεση, λοιπόν, που πραγματοποίησε ο Λουκάς, υπογραμμίζεται ακόμη εντονότερα το απελευθερωτικό πρόταγμα. Ο ιωβηλαϊός θεσμός αφορούσε την πράξη. Όχι κάποιον ανιστορικό εσωτερισμό. Και η σάρκωση δεν αποτελεί χημεία (δηλαδή απλώς την ανάκραση δυο υλικών - της θείας και της ανθρώπινης ουσίας), αλλά το αντάμωμα του ζείδωρου Θεού με την ανθρώπινη πληρότητα, άρα και με την ευθύνη, και με την πράξη, και με τις σχέσεις. Η διακήρυξη του Χριστού (διακήρυξη που αντανακλάται σε πλήθος σημεία του ευαγγελίου του, όπως η συγκλονιστική αντίθεση του προς τον Μαμωνά και τη μετατροπή του ναού σε χρηματιστήριο) προσκαλεί τους Χριστιανούς σε πράξη που αλλάζει τον κόσμο, που απελευθερώνει, που έρχεται σε ρήξη με τις δυνάμεις οι οποίες λεηλατούν την ανθρώπινη ζωή και αξιοπρέπεια. Από τη δεκαετία του 1970, η διακήρυξη αυτή έγινε αφετηριακό σημείο της θεολογίας της απελευθέ-

ρωσης^[3], η οποία όρισε ως ευαγγελικό καθήκον και ως αποστολή της Εκκλησίας την καταπολέμηση των κοινωνικών δομών που παράγουν αδικία και εξαθλίωση. Ωστόσο, η οπτική αυτή έχει τα ριζώματα της στην ίδια την εκκλησιαστική παράδοση - άσχετα αν οι ίδιοι οι εκκλησιαστικοί άνθρωποι συχνά την θέτουν σε καταστολή ή αγανακτούν μόνον όταν θιγεί η ατομική τους ευμάρεια, κι όχι επειδή η πλουτοκρατία είναι ακραιφνής ειδωλολατρία και σε καλούς και σε κακούς καιρούς! Ήδη τον 14ον αιώνα ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς επικαλέστηκε ακριβώς το περί νηστείας και συντριβής των ζυγών χωρίο του Ησαΐα, για να συνηγορήσει υπέρ της πράξης εκείνης, η οποία ταυτόχρονα αποτελεί κορυφαία πνευματική στάση. Και κατέληγε: «Οι άρπαγες και οι άδικοι δεν θα αναστηθούν για να έρθουν πρόσωπο με πρόσωπο με τον Χριστό και να κριθούν, αλλά ευθύς για να καταδικαστούν [...]», διότι και στην εδώ ζωή ποτέ δεν είχαν έρθει πραγματικά πρόσωπο με πρόσωπο με τον Χριστό [...]. Οι τεράστιες περιουσίες είναι στην πραγματικότητα κοινές, αφού προέρχονται από τα κοινά ταμεία της φύσης που έφτιαξε ο Θεός [...]. Κανείς δεν θα μπορέσει να αποφύγει την ποινή, αν δεν δεχτεί στη ζωή του τους φτωχούς» [4]. Μήπως η χριστιανική συμμετοχή σε ένα παγκόσμιο κίνημα διαγραφής

των καταχρηστικών και τοκογλυφικών χρεών δεν είναι τίποτα παραπάνω από απαίτηση του ίδιου του μυστηρίου της πίστης; Αποστολή των Χριστιανών (αν αυτοί αντέχουν το βάρος της ταυτότητάς τους) είναι να μαρτυρήσουν με λόγο και πράξη στον δημόσιο χώρο αυτό που ο σαρκωμένος Θεός τους το πρωτοανήγγειλε σε μια συναγωγή. Ο ίδιος τους ζήτησε ακροτελευτίως να γίνουν μάρτυρες του «ως τα πέρατα της γης» (Πράξ. 1:8).[1] Λουκ. 4: 18-19.

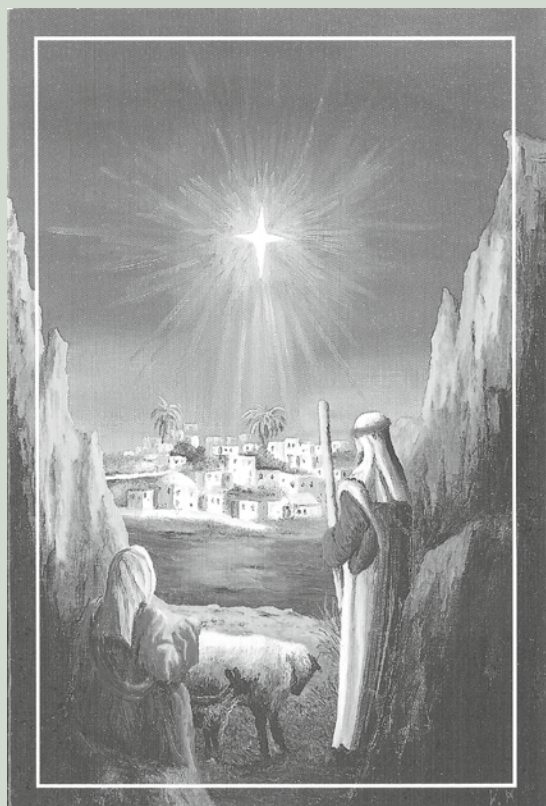
[1] Οι μεταφράσεις είναι από τις εκδόσεις Η Καινή Διαθήκη. Το πρωτότυπο κείμενο με μετάφραση στη δημοτική, και Η Παλαιά Διαθήκη. Μετάφραση από τα πρωτότυπα κείμενα, εκδ. Ελληνικής Βιβλικής Εταιρίας, Αθήνα 1989 και 1997 αντίστοιχα.

[2] Βλ. Jacques Matthey, «Luke 4: 16-30. The Spirit's mission manifesto: Jesus' hereneutics and Luke's editorial», στο: International Review of Mission 352 (2000), σσ. 3-11.

[3] Λ.χ. Gustavo Gutierrez, The God of Life, εκδ. Orbis Books, Maryknoll, New York 1991, σσ. 6-9.

[4] Γρηγόριος Παλαμάς, PG 151, 161C-165B. Βλ. Θανάσης Ν. Παπαθανασίου, Κοινωνική δικαιοσύνη και Ορθόδοξη θεολογία, εκδ. Ακρίτας, Αθήνα 32006, σσ. 42-46.

Θανάσης Ν. Παπαθανασίου
Δρ. Θεολογίας, καθηγητής στο Λύκειο
Ζεφυρίου Δυτ. Αττικής

Αστέρι Θεϊκό

Κωστής Παλαμάς

...Τι φως και χρώμα κι ομορφιά να σκόρπιζε το αστέρι
όπου στην κούνια του Χριστού τους Μάγους έχει φέρει;
Ποιος άγγελος το διάλεξε για τέτοιο ταχυδρόμο;
Τα άλλα τα αστέρια θάβλεπαν το φωτεινό του δρόμο
κι από τη ζήλια θάτρεμαν...
Αστέρι, σε ποια χώρα του απέραντου σου ουρανού να
λαμπυρίζεις τώρα;
Η παντοδύναμη φθορά μην έσβησε το φως σου
ή μήπως είσ' αθάνατο κι εσύ, σαν το Χριστό σου;
Δεν κατεβαίνει η λάμψη σου εδώ στα χώματα μας;
Για όλα τα άστρα αλίμονο! δεν είναι η ματιά μας...
Τι φως και χρώμα κι ομορφιά να σκορπίζει το αστέρι,
όπου την κούνια του Θεού τους Μάγους έχει φέρει;

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΚΗΔΕΙΕΣ

- 3-11-2012 Σταματίου Ευστράτιος (Αποστόλου) ετών 93

ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ

- 21-10-2012 Κωνσταντίνος Χαλκίωτος (τεσσαρακονθήμερο)
- 4-11-2012 Ευστρατίου Παπαναστασίου (ετήσιο)
- 4-11-2012 Σταύρου Σαββαδέλλη..... (ετήσιο)
- 9-11-2012 Ευστρατίου Σταματίου (τεσσαρακονθήμερο)

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

- Την Κυριακή 14 Οκτωβρίου βαπτίσαμε στην ενορία Αγίου Νικολάου Αμπελικού το πρώτο παιδί των: Ευστρατίου και Μαρίας Προκοπίου. Το όνομα της νεοφώτιστης: ΜΑΡΙΑΝΘΗ - ΕΛΕΝΗ. Ανάδοχοι οι: Περικλής Κυδωνάκης και Νάνσυ Αλεξίου

ΕΝΟΡΙΑΚΑ

• 8 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Επί τη εορτή των Παμμεγίστων Ταξιαρχών, όπως κάθε χρόνο πανηγυρίζουμε στο χωριό. Σημειώτεον ότι το χωριό μας τη μέρα αυτή την ευλαβείται πολύ και την πανηγυρίζει με το παραδοσιακό «κισκέτς», σε κάθε σπίτι.

• 21 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Η μέρα της εορτής των Εισοδίων της Θεοτόκου. Και αυτή τη μέρα την ευλαβείται το χωριό μας και είναι μέρα γιορτής και σχολής.

ΕΟΡΤΕΣ ΔΩΔΕΚΑΗΜΕΡΟΥ

- Με λαμπρότητα γιορτάστηκαν κι εφέτος οι άγιες ημέρες της Θείας ενανθρωπήσεως. Οι ενορίας σύσσωμη συμμετέχει σε όλες τις εκδηλώσεις της ενορίας μας δίνοντας ένα δυναμικό παρόν και βροντοφωνάζοντας με το δικό της τρόπο το «είμαστε παρόντες και επιμένουμε πατρογονικά».
- Για τη διανομή του Χριστουγεννιάτικου δέματος μας βοηθηθήκαμε εκτός του οβολου ενοριτών μας και από τους: πτηνοτροφεία ΜΑΘΙΕΛΛΗ, κ. Γιαννόγλου Γεώργιο

ΑΝΤΙ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΥ

ΣΤΟ ΓΙΩΡΓΟ ΚΑΡΔΑΤΟ

ΜΥΤΙΛΗΝΗ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2012

Τέτοιες μέρες, πριν ένα χρόνο έφυγε από κοντά μας (για πάντα δυστυχώς) ο αξέχαστος μαθητής μου – ο συνάδελφός μου – ο φίλος μου ο Γιώργος ΚΑΡΔΑΤΟΣ.

Η πρώτη μου επαφή – γνωριμία με τον Γιώργο ήταν τον Σεπτέμβριο

του 1978 όταν τον είχα μαθητή στην πρώτη τάξη του Γυμνασίου Πολιχνίτου. Ένα παιδάκι χαμηλών τόνων ή όπως αλλιώς λέμε “στόμα είχε και μιλιό δεν είχε”. Όμως η ευφυΐα του, ο ζήλος του και η προσπάθεια που κατέβαλε, με έκανε τόσο εμένα όσο και τους άλλους συναδέλφους να αντιληφθούμε ότι το παιδάκι αυτό θα έχει ιδιαίτερη πρόοδο και εξέλιξη. Τα χρόνια πέρασαν, ο Γιώργος μπήκε στο Πανεπιστήμιο και αφού πήρε το πτυχίο του έφυγε στην Αγγλία όπου συνέχισε τις σπουδές του. Τον συνάντησα σαν συνάδελφο πλέον στο 5ο Γυμνάσιο Μυτιλήνης (με την ειδικότητα του καθηγητή της Πληροφορικής). Από τότε και μέχρι τον θάνατό του συνδεθήκαμε με μια πολύ δυνατή φιλία τόσο εγώ όσο και η οικογένειά μου. Ήταν άνθρωπος που τον ενδιέφερε πάρα πολύ η επιστήμη που υπηρετούσε, γι αυτό και ασχολήθηκε πάρα πολύ και επί μακρόν, κάνοντας μεταπτυχιακές σπουδές στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Ο Γιώργος Καρδάτος υπήρξε ένας σεμνός άνθρωπος, ήταν θρησκευόμενο άτομο αλλά όχι επιφανειακά και για το θεαθήναι. Βοήθησε κάποιους συνανθρώπους του χωρίς να το διατυμπανίζει, χωρίς να το πάρει κανείς χαμπάρι (να το πω απλοϊκά). Υπήρξε ανθρωπιστής, ήταν ένας καταξιωμένος επιστήμονας ένας άριστος οικογενειάρχης (αν και δεν πρόλαβε να χαρεί την οικογένειά του, δυστυχώς ούτε και τη βάφτιση του γιού του Παλαιολόγου...). Πάντα θα τον θυμόμαστε με δάκρυα στα μάτια, όσοι είχαμε την τύχη να συνεργαστούμε μαζί του, γιατί ήταν άνθρωπος που πρόσφερε (και θα πρόσφερε) στην κοινωνία.

Από τη θέση αυτή θέλω να ευχηθώ στους χαροκαμένους γονείς του, στην οικογένειά της αδελφής του και ιδιαίτερα στη γυναίκα του Πέννη και στα δύο παιδάκια του να είναι πάντα καλά, πάντα γεροί και να θυμούνται το “διαμάντι” που χάσανε.

Νίκος Γαβριήλ, Συνταξιούχος εκπαιδευτικός

ΔΩΡΕΕΣ – ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

ΔΩΡΕΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ Ι. ΝΑΟΥ

- Οικογ. Αριστοτέλλη Πλωμαριτέλλη. Αντί στεφάνου στη μνήμη Ευστρατίου Σταματίου..... 20€
- Οικογ. Παναγιώτη Γιαλαμά. Αντί στεφάνου στη μνήμη Ευστρατίου Σταματίου 20€
- Οικογ. Νικολάου Καραντάνη. Αντί στεφάνου στη μνήμη Ευστρατίου Σταματίου 50€
- Κα. Αργυρώ Αβαγιανού. Αντί στεφάνου στη μνήμη Ευστρατίου Σταματίου 20€
- Κος Φραγκούλης Ταχτάς. Αντί στεφάνου στη μνήμη Ευστρατίου Σταματίου 20€

ΓΙΑ ΦΩΝΗ ΕΝΟΡΙΑΣ

- Αγυρέλλης Κυριάκος..... 20€
- Βέρδης Μελέτιος 100 δολ. Αυστραλίας.

ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΕΝΟΡΙΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΚΩΔ.: 034295

ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΠΡΟΔΡΟΜΟΥ ΛΙΣΒΟΡΙΟΥ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2012

ΕΚΔΟΤΗΣ: Οικον. Γεώργιος Αθ. Αλεντάς,

Εκπαιδευτικός - Αρχιερ. Επίτροπος Πολιχνίτου

ΛΙΣΒΟΡΙΟΝ ΛΕΣΒΟΥ Τ.Κ. 81300

ΤΗΛ.: 22520-71160, FAX: 22520-71104

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: <http://lisvorion.blogspot.com>

<http://ntprodromoy.blogspot.com>

E-mail: alentas@ath.forthnet.gr

Έκδοτική Παραγωγή: **ΣΑΪΤΣΗ** Τηλ.: 210-34.76.090

ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΔΕΚΤΕΣ